

Tietosuoja on fossiilikapitalismia

Viime 30 vuoden ajan tietosuoja on kiristetty olennaisesti ja enemmistö on varmaankin mielissään siitä, että heidän yksityisyyttä suojellaan, koska he haluavat mennä netissä paikkoihin, joissa yksityisyyttä jaetaan jopa housut kintuissa.

Vuosikymmeniä sitten kylällä kaikki suurin piirtein tiesivät kaiken. Tavis, lääkäri, kauppias ja putkimies vaihtoivat melko rennosti sitä tietoa, joka askarrutti. Sen ajan avoimuus teki minuun vaikutuksen täällä Valtimolla ja vaikka eivät kaikki puheet oli motiiveiltaan puhtaita, ne kuitenkin antoivat yleiskuvan yhteisön henkisestä voinnista ja purkivat tunnesolmuja. Minun kokemus oli, että ehdottomasti suurin osa tietovirrasta (juoruista) ei tähänneet toisen ihmisen vahingoittamiseen vaan asioita kerrottiin itsensä pönkittäväksi tai vain hyvän tarinoinnin vuoksi. Samalla syntyi oikeita luottamussuhteita ja ihmisymmärrys kasvoi. Kuultuani, että minulle ilkeillyt mies on kasvanut alkoholistikodissa ja on saanut remmistä, pehmensi hetkessä minun tuohtumustani hänen huonosta käytöksestään.

Henkilökohtainen kokemus on, että tiedollinen itsesuojelu kumpuaa väärinkäytön pelosta, jonka todellista uhkaa ihminen useimmiten liioittelee. Ihmiset kylässä tietävät kummiskin sun kaapin luurangoista ja se, että ne eivät sitä käytä hyväkseen ei johdu sun onnistuneista pimitysyrityksistä vaan siitä, että ne pitävät sinusta riittävästi. Kiitos tietoturvattomuudesta.

Tämä on tiedonvälittämisen inhimillinen taso. Tietosuoja on alunperin pyritty vahventamaan epäsymmetrisissä valta-asetelmissa. Historian kokemukset näyttivät mitä voi tapahtua, jos vaihtuva poliittinen valta saa käsiinsä nimilistoja väestön oppositiosta, seksuaalisista tai muista vähemmistöistä. Vaikka valtiolisessa hallinnoinnissa pyrintö on suojata arkaluontoista dataa, sitä halutaan samalla purkaa kansalliseksi uhiksi luokiteltujen asioiden vuoksi. Juuri arkaluontoisen datan käytöllä voidaan profiloida joukosta mahdollisen terroristin ydinvoimalassa kuin seksuaalirikollisen. Eli, jos tulee riittävän tiukka paikka, tietosuoja puretaan.

Tietosuojan käytänteet ovat siis rakennettu nyky-yhteiskunnan tarpeisiin. Se rajaa tiedon ammattiryhmien sisälle. Se suodattaa työtehokkuuden nimissä sen, minkä sinun pitää tietää ja millä sinun ei kannata vaivata päätäsi. Kouluissa pudotetaan pois oppiaineita, joiden merkitys oli yleissivistyksellisiä vaikka eivät suoranaisesti vaikuta sinun tulevaan työuraan putkimiehenä. Yleissivistys luo itse meille suojan meihin vaikuttamaan pyrkiviä ihmisiä ja tahoja vastaan.

Tietosuoja ei palvele yhteisöjä jotka pyrkivät elämään pienimuotoisesti ja luonnonläheisen kestävästi. Omillaan pärjäävän yhteisön ongelmia pitää hoitaa paikan päällä, nimiä käyttäen ja mahdollisimman varhain, jotta niistä ei tule rikkovia. Muuten yhteisö sairastuu ja menettää elinvoimansa.

Nyky-yhteiskunta on perustanut ammattikuntia (psykologeja, juristeja, lastenhoitajia) hoitamaan rampautuvaa kommunikaatiota ja sinunkin yksinäisyyttäsi. Olet ehkä lääkäri tai opettaja, joka ei oikein saisi puhua edes puolisollesi työpäivän murheista eikä iloistakaan. Työohjaukseen saisi ehkä joskus aikavarauksen, mutta se ei välttämättä riitä vatsahaavan ehkäisyyn.

Nykyinen tietosuoja heikentää meidän kasvamista läheisiämme ymmärtäviksi ihmisiksi, ruokkii jatkuvan epäluulon vierustoverin pahoista aikeista ja ajaa meidät erilleen toisistamme hyvin hallittavaksi kansalaisjoukoksi. Omavarainen kestävyys edellyttää pitkälle menevää työyhteisöllisyyttä.

Kestävä yhteiskunta edellyttää ihmisresurssin elämänläheisen käytön. Yhteisöllä pitää olla pääsy omiin tarinoihinsa, joita ulkopuolinen laki ei säätele. Nykyisten tietosuojakäytänteiden soveltaminen muualla kuin valtiollisissa yhteyksissä, toimivat uskolonialistisessa hengessä vieden meiltä kyvyn hoitaa itseämme. Tieto on valta ja vastuu. Vastuun pitää nykyään opetella uudestaan pienyhteisössäkin, joiden työkalupakista on hävinnyt ”asiasta rehellisen puhumisen taito”. Oppiminen kulkee ylilyöntien kautta toimivampaan kanssakäymiseen.

Lasse Nordlund, 21.1.2023